

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

iiij. Qui clerici matrimoniu[m] contrahere possunt, qui non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

a c. 1. de coha.
cler. et mul.
ubi Abb.

b c. 2. de coha.
cler. et mul.

c. monaste-
rium. de uir-
ta et honest.

nere coniunctæ^a. Et quarum-
cunque mulierum frequens, &
afsidiuum colloquiũ sacris cle-
ricis interdicitur, monitisque,
nec tamen abſiſtenribus, excõ-
municatio inuitur^b. Et cleri-
cus ſine manifesta, & probabili
cauſa ad Sanctimonialium cõ-
nobria frequenter accedens, per
Episcopum arceri debet, ſeque
non corrigens Eccleſiaſtico be-
neficio priuari^c.

**QVI CLERICI MA-
trimonium contrahere
poſſunt, qui
non,**

TITVLVS III.

A Deo in clericis caſtitas cõ-
mendatur, vt non ſolum ſe-
cundum ſuprà dicta à libi-
dine etiam in laicis damnata
abſtinere Pontificijs legibus iu-
beantur, ſed ipſi etiam matri-
monio, alioqui ſancto, & à Deo
inſtituto aliqui eorum aſpirare
prohibeantur^d: neque id te-
mere, cùm caſtitas ſit primum
clerici fundamentũ^e, omniũq;
ſacerdotum ita excellens ſit e-
lectio, vt quæ in alijs membris
Eccleſiæ vacare vitio credun-
tur, in illis tamen habeantur il-
licita.

Quare Episcopus, presbyter,
Diaconus, & Subdiaconus, et-
ſi irregularitatem etiam con-
traxerint, ad matrimonium ta-
men accedere prohibentur^f: at

f d. c. 1. diſti.
32.

A ſi matrimonium de facto con-
traxerint, nulla habita irregula-
ritatis ratione ſeparabuntur^g,
& compelli poterunt per ordi-
nariũ ſuſpenſionis & excõmu-
nicationis remedijs vxores re-
pudiare, & nihilo minũs à maio-
ribus ordinib. repellentur, & in-
ſuſceptis adminiſtrare phibe-
bũtur. Sanè ſi religionẽ ingredi
voluerint, maiores quoq; ordi-
nes retinere & aſſequi cõceden-
tur^h. Poſſeſt tamen Episcopus
ſacerdoti, qui poſt nuptias, vel
contubernia veriũs contracta,
eaq; dimiſſa diu ſe continuerit,
& pœnitẽtia acta laudabile ſui
ipſius ſpecimen præbuerit, of-
ficiũ ademptum, & executio

g c. p. qui cler.
uel uocem.

h c. ex tuarũ.
cod. tit.

i c. ſanè.

B tra minores ordines clericus,
nuptiarum incapax eſt, verũm
beneficio, quod habet, ſpolia-
tur: recipit tamen expenſas,
quas in rem illius Eccleſiæ irro-
garat^k: nec pdeſt clerico, quòd
beneficiũ ei ſit collatum poſt
nuptias ab eo contractas, vt il-
lud retinere poſſit^l. Item hi
clerici vxorati amittunt priui-
legium, quo rerum ſuarum im-
munitate potiebantur^m: ſaluũ
tamẽ eis remanet priuilegium,
ne ſub iudice Laico conveniri
poſſint, nève citra excommuni-
cationis pœnã manus iniurio-
ſas quis in eos inferat, dum cle-
ricorum in habitu incedãt, ve-
ſtibus clericalibus vientes, &
tonſuram geſtantes, dumque

k c. quod à te.
de cler. cõm.

l c. diuerſis.

m c. p. de cler.
coniug.

vxor, quam habet hic clericus, prima vnaq; ei nupta fuerit, & virgo^a. Sed sicut clericus à matrimonio repellitur secundum proximè supra à nobis dicta: ita è converso, dum quis iugo vxorio iam pressus est, neque ad beneficia, neq; ad administrationes Ecclesiasticas, sed nec ad aliquos ordines accessum habet, nisi fortè castitatem vouisset, cum vxoris consensum haberet, vel si adolescens ea esset, religionem ingressa fuisset, & eam vnam eandemque virginè habuisset vxorem^b.

b c. sanè. t. de cler. coniug. ubi glos. Ab. nu. 3.

c c. cum ad de corem. cod. tit.

Atque ex his vnusquisque iudicio assequi potest, quāto maiore ratione personæ supra dictæ à dignitatibus Ecclesiasticis summoueantur, vel quæ dignitatibus Ecclesiasticis auctæ sunt personæ, à matrimonijs repellentur^c.

DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS,

TITVLVS IIII.

Suprà dicta etsi clericis diligenter obseruanda sint, non tamen satis fuerit ea obseruasse: nam & alia existunt, quibus clericus præstandis tenetur, & certè cum Ecclesiæ clericis cū inquisitione credi soleat, apparet eorum, quibus committuntur, eligi industriam, quibus id oneris tutò imponi possit: quare & eos convenit in ipsis Ec-

clesijs residere, & officium suū nauiter obire, ne eorum, à quibus probati sunt, fidem fallant, si ipsi officio suo, vt par erat, studiosè non superint, quod non sine magna populi offensione, & animarum sibi creditarū dispendio eveniret.

Curam igitur adhibent Pontificiæ leges, vt vnusquisque Ecclesiæ Rector, vel præfectus, eā ipse regat, in eaq; temporibus debitis resideat^d. Quocirca si quis à suo sacerdotio, quamvis simplici^e, diutiùs abfuerit, quæ Ecclesiæ utilitas exposceret, monendus erit, & terminus ei statuendus, intra quem commode reverti possit: quo lapsò, si omninò sine causa probabili sui copiam non fecerit, beneficio priuari poterit, illudq; in alium transferri^f.

Sed & alia via poterit clerici non residētis contumacia coerceri ex Concilio Agathensi: nā in minoribus ordinibus constitutus clericus, si ab Ecclesia sua diebus solennibus abfuerit, id est, natiuitate Domini, Epiphania, Paschate, vel Pentecoste, triennio à communione suspendetur: Diaconus verò & presbyter, si tribus hebdomadis suæ Ecclesiæ defuerint, huic pœnæ succumbent^g.

Cæterum, si incertum sit, vbi nam gentium agat Clericus, vel prælatus, qui à sua Ecclesia desideratur: vel ita absit, vt non facile

d Ab. ex parte. 2. nec. sed quero qualiter.

e Ab. c. p. n. 5.

f c. ex parte nostra. com. duobus capitulis sequenti Abb.

g c. si quis in clero. 7. q. 1.